

Sluttrapport fra kontroll av forvaltningen av produksjonstilskudd– 2016

Kontrollert enhet	Sirdal kommune	Kontrollpersoner fra Fylkesmannen i Vest-Agder	Hans Bach-Evensen, Anne Kari Birkeland og Kjellfrid Straume	
		Kontrolldato	06.09.2016	
Kontrollomfang	Produksjonstilskudd i jordbruket 2015–2016	Dato for sluttrapport	13.10.2016	
Deltakere fra kommunen				
Navn	Funksjon	Åpningsmøte	Intervju	Sluttmøte
Mona Kile		X	X	X
Sven Magne Ousdal	Enhetsleder			X

Rapportens innhold

Rapporten er utarbeidet etter gjennomført forvaltningskontroll i Sirdal kommune innen produksjonstilskudd i jordbruket. Den beskriver eventuelle avvik og merknader som ble avdekket innen de kontrollerte områdene.

- **Avvik** er mangel på oppfyllelse av krav fastsatt i lov, forskrift og/eller rundskriv.
- **Merknad** er forhold som ikke er i strid med krav, men der Fylkesmannen finner grunn til å påpeke behov for forbedring.

Bakgrunn for kontrollen

Fylkesmannen har det regionale ansvar for å sikre at statlige midler brukes og forvaltes i samsvar med forutsetningene. Forvaltningskontrollen har hjemmelsgrunnlag i Økonomireglementet i staten (§ 15), og med bakgrunn i fullmaktsbrev fra Landbruksdirektoratet for 2016 og i Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket. Ved å avdekke eventuelle avvik og brudd på regelverk og rutiner vil dette kunne hjelpe kommunen fram mot en sikrere, bedre og mer effektiv forvaltning av produksjonstilskuddsordningen.

Gjennomføring og omfang

Kontrollen ble gjennomført etter fastlagt plan som opplyst i varselbrevet om kontrollen. Kontrollen omfattet kommunenes forvaltning av produksjonstilskuddsordningen (PT) i forhold til regelverk og retningslinjer. Dette gjaldt bl.a. kommunens mottak og behandling av søknader, kontroll og godkjenning av arealer, gjennomføring av stikkprøvekontroller, kontroll av grunnvilkår og fatting av vedtak.

Oppsummering av funn og faktiske forhold

Sirdal har ca. 70 foretak som søker produksjonstilskudd og får utbetalt i overkant av 15 millioner kroner årlig over denne ordningen.

Sirdal kommune har i 2015 tilsatt en ny saksbehandler på forvaltningen av produksjonstilskuddene. Kontrollperioden omfattet derfor søknadsomganger hvor ny eller tidligere saksbehandler har vært involvert. Noen av funnene må derfor sees opp mot at nåværende saksbehandler ikke hadde mulighet for å svare for tidligere rutiner eller tidligere praksis. På den annen side har vi lagt vekt på de funn som ikke lot seg dokumentere fra denne perioden og som det heller ikke var etablert noen rutine eller praksis for på kontrolltidspunktet. Uavhengig av saksbehandler er dette forhold som kommunen må forholde seg til som tilskuddsforvalter av produksjonstilskuddene.

Regelverket for produksjonstilskudd endres hyppig som følge av årlige jordbruksforhandlinger og blir bl.a. formidlet gjennom saksbehandlingsrundskrivene og veiledningshefter. Gjennom kontrollen har vi sett et behov for at kommunen gjennomgår rutinene for saksbehandling i samsvar med rundskriv 2016/22 og 2016/21 fra Landbruksdirektoratet. Dette ble tydeliggjort ved at det er kun forrige saksbehandler som kunne gitt oss svarene på flere av spørsmålene vi hadde rundt saksbehandlingen bl.a. på grunn av manglende sporbarhet av rettinger, dokumentasjon på risikobasert kontroll, praktisering av risikobasert utplukk for kontroll, egne rutiner og forståelse av regelverk og retningslinjer for øvrig. Nåværende saksbehandler har etablert gode rutiner på flere punkter. Samtidig er flere av funnene direkte relatert til at kommunen ikke fullt ut har klart å etterleve retningslinjene som følger av rundskriv.

Vi har konkludert med å gi kommunen fire avvik som må rettes opp for at det dekker kravene i rundskrivet eller annet regelverk. Vi har også gitt noen merknader som kommunen bør se i sammenheng med hvordan kommunens praksis harmonerer med retningslinjene gitt i rundskriv.

Funn 1: Kommunen har i ett tilfelle endret opplysninger i søknad etter søknadsfrist uten veiledning til søker om at dette får konsekvenser i form av trekk i tilskudd. Det er heller ikke foretatt trekk i tilskuddet.

Avvik: Kommunen har feiltolket rundskrivet i tilfellet med å endre søkers opplysninger etter søknadsfristen uten at søker veiledes etter retningslinjene for trekk i tilskudd. Kommunen gir heller ikke trekk i tilskudd.

Faktiske forhold: I ett tilfelle ble søkers opplysninger om sau på utmarksbeite rettet etter søknadsfristen uten at kommunen har veiledet søker om at det vil påløpe 1000 kr dagen i trekk dersom dette skal medtas i søknaden. Bakgrunnen for dette var at det ble vurdert som en åpenbar feilføring som burde rettes til faktiske forhold. Søknaden inneholdt ingen opplysninger om sau på utmarksbeite ved søknadsfristen. Kommunen har i forbindelse med saksbehandlingen tatt kontakt med og endret dette i samråd med søker etter søknadsfristen.

Krav/føringer: Rundskriv 2016-22 pkt. 5.1.8

Søker skal i utgangspunktet aldri kunne få tilskudd til flere dyr eller mer areal enn hva

søker har oppgitt i søknaden. I tilfeller der foretaket i tidsrommet mellom søknadsfrist til og med 20. september/februar melder fra til kommunen om at foretaket har flere dyr eller mer areal enn det som er omsøkt, skal kommunen gjøre følgende:

1) Veilede søker, som ønsker å endre søknadsopplysningene, om at søknaden vil bli regnet som inngitt på ny, dersom man ønsker å endre søknadsopplysninger. Dette vil medføre trekk på 1 000 kr per dag etter søknadsfrist. Det er svært viktig at dette blir kommunisert til søker, slik at søker kan velge om det lønner seg å endre på søknaden. Unntaket er dersom fylkesmannen har gitt foretaket dispensasjon fra søknadsfristen.

2) Dersom søker ønsker å sende inn en ny søknad, må kommunen av tekniske årsaker endre opplysningene i kommunens kolonne i WESPA. For at søknaden skal bli registrert som en ny søknad, må kommunen endre mottattdato på søknaden til den datoen endringen ble gjort. Søker vil da automatisk få et trekk på 1 000 kr per dag etter søknadsfrist.

I tilfeller der kommunen oppdager at søker har søkt om mer enn hva som faktisk disponeres, skal kommunen 1) korrigere tilskuddsgrunnlaget til faktiske forhold, 2) vurdere avkorting i det resterende tilskuddet på grunn av oppgitt feilopplysning, jf. forskrift om produksjonstilskudd og avløsertilskudd i jordbruket § 12. Se kapittel 10.5 i dette rundskrivet. Ved feilopplysninger skal også kommunen vurdere om det er grunnlag for politianmeldelse, jf. kapittel 10.6. Se også omtale i gjeldende kommentarrundskriv kapittel 12.

Søknaden kan korrigeres etter søknadsfristen uten at det gjennomføres trekk grunnet for sent levert søknad dersom det er åpenbare feilføringer som skal rettes opp. Dersom det gjøres større korrigeringer eller tillegges nye opplysninger, slik at det må anses som en ny søknad, skal det gjennomføres trekk for for sent innkommet søknad. Kommunen må vurdere dette i hvert enkelt tilfelle.

Dersom foretaket melder fra om det er søkt om flere dyr eller mer areal enn hva som var tilfelle på registreringsdato, og dette skjer før en eventuell varslet kontroll, kan søknaden rettes til faktiske forhold.

Dersom søker har ført opp areal i samsvar med gårdskart, men det på kontroll eller på et annet tidspunkt i saksbehandlingen blir oppdaget at faktisk areal er større enn det som ligger i gårdskart, kan søker få godkjent ekstra areal selv om dette ikke er omsøkt.

Dersom beiteperioden blir kortere enn planlagt, for eksempel på grunn av uforutsette værforhold, kan antall dyr på beite i søknaden endres etter melding fra søker. Bruk merknadsfeltet i WESPA til å dokumentere at søkeren har sendt melding om endring i beiteopplysninger.

Fylkesmannens vurdering:

Kommunen er klar over at endringer etter søknadsfristen i utgangspunktet medfører trekk i tilskudd ettersom det er å anse som ny søknad. Rundskrivets innhold på dette er derfor ikke ukjent. Vi er usikre på hvor strengt dette praktiseres ettersom vi kun har funnet ett tilfelle. Vi mener uansett at kommunen feiltolket rundskrivet når en søknad ble endret etter søknadsfristen med en ny opplysning om at det skal søkes om sau på utmarksbeite som det ikke var søkt om ved fristens utløp. Dette må etter rundskrivet anses som en ny opplysning og ikke en åpenbar feilføring. En slik retting burde medført en veiledning til søker om at endringen i så fall medfører 1000 kr i trekk per dag etter søknadsfrist.

Vi ser det ikke hensiktsmessig å gå tilbake å endre det konkrete tilfellet. Kommunen har ikke opplyst eller veiledet søker om at nye opplysninger fører til trekk i tilskuddet og har på eget initiativ tatt kontakt med søker i forkant av endringen. Etter vår vurdering ligger risikoen i dette tilfellet på kommunen og ikke på søker som har fått endret søknadsopplysninger i god tro. Kommunen bør imidlertid dekke dette avviket ved å endre forvaltningspraksis etter rundskriv og påse at hovedregler ikke blir unntak.

Funn 2: Kommunen har ikke sjekket søknad om økologisk produksjon mot Debio.

Avvik: Kommunen har ikke rutine eller praksis på at søknader om tilskudd til økologisk produksjon sjekkes mot opplysninger i Debio. Rundskrivets punkt 14 er ikke fulgt.

Faktiske forhold: Søknader om tilskudd til økologisk produksjoner saksbehandles på lik linje med øvrige søknader. Kommunen har søkere til økologisk produksjon.

Krav/føringer: Rundskriv 2016-22 pkt. 14

Den maskinelle kontrollen kontrollerer om organisasjonsnummeret til foretak som søker om tilskudd til økologisk produksjon er tilknyttet Debios kontrollordning. Det gjennomføres ikke maskinell kontroll av hvilke produksjoner som er i karens eller økologisk. Denne kontrollen må kommunen utføre manuelt.

Rundskriv 2016-22 pkt. 14.2

Dersom søknaden er på vegne av flere foretak i driftsfellesskap, må du kontrollere alle foretakene. Se kapittel 5.1.7 i dette rundskrivet og 7 i gjeldende kommentarrundskriv. Du kan søke på hvert enkelt foretak sitt organisasjonsnummer, eller velge fylke og/ eller kommune. Foretak som har hatt inspeksjon av Debio ett år vil ha et sertifikat som er gyldig til 31.12 året etter. I vedlegget til sertifikatet finner du godkjenningsstatus på husdyrproduksjoner og vekster fordelt på antall daa.

Sjekk om dyreholdet har økologisk status. Dyretallet Debio har registrert vil i de fleste tilfeller gjelde et annet tidspunkt enn gjeldende søknad om produksjonstilskudd, og er ikke egnet som kontrollgrunnlag. Kommunen har et selvstendig ansvar for å godkjenne antall dyr det kan gis tilskudd for, og at vilkår for øvrig, herunder vanlig jordbruksproduksjon, er oppfylt.

Kontakt søker dersom søknaden om produksjonstilskudd ikke stemmer med det Debio har godkjent. Ta også kontakt med søker om det er vanskelig å finne nødvendig informasjon for å kontrollere søknaden om tilskudd til økologisk landbruk på hjemmesidene til Debio.

Fylkesmannens vurdering: Søknader om økologisk produksjon mangler saksbehandling som beskrevet i rundskrivet. Dette gjør at søknader om økologisk produksjon ikke får tilstrekkelig kontroll og oppfølging. Dette må rettes i tråd med rundskrivet.

Funn 3: Habilitet er ikke vurdert der nærmeste overordnede har nær slektning som søker om produksjonstilskudd

Avvik: Kommunen har fattet vedtak om produksjonstilskudd som er i strid med forvaltningslovens regler om habilitet.

Faktiske forhold: Saksbehandler vedtar produksjonstilskudd til søker som har nært slektskap med nærmeste overordnet.

Krav/føringer: Ugildhet, jf. forvaltningsloven kapittel II (§§ 6-10).

Habilitet i forvaltning av produksjonstilskudd er også omtalt i Rundskriv 2016-22 pkt. 9.1

En saksbehandler er inhabil når det gjelder å behandle og avgjøre en søknad om tilskudd fra foretak som saksbehandleren selv er deltaker i, hvor nære familiemedlemmer er deltakere eller hvor andre personer saksbehandleren har nær relasjon til er deltakere. Det samme kan gjelde søknader hvor en saksbehandler har sendt søknad på vegne av et foretak etter at retten til å søke via internett er delegert.

En saksbehandler er også inhabil dersom en direkte overordnet er inhabil. Dersom rådmannen/administrasjonssjefen er søker, innebærer dette at ingen av kommunens tjenestemenn kan treffe avgjørelse i saken. Alle kommunens tjenestemenn vil også være inhabile dersom kommunen, eller en institusjon som drives av kommunen, er søker.

Fylkesmannens vurdering: Vedtak om produksjonstilskudd er et enkeltvedtak og følger forvaltningslovens regler. Kommunen må gjennomgå sine egne habilitetsrutiner på saksbehandlingen av produksjonstilskudd.

Funn 4: Kommunen mangler dokumentasjon på risikobasert utplukk og har i liten grad kartlagt risiko for at det oppstår driftsfelleskap.

Avvik: Risikovurderinger er ikke dokumentert.

Merknad: Kommunen har ikke vurdert driftsfelleskap som en løpende risikofaktor. Det må forventes at kommunen gjør en vurdering av dette som bl.a. kommer frem i den samlede risikobaserte vurderingen for kontroll.

Faktiske forhold: Kommunen kunne ikke fremlegge noe dokumentasjon på hvordan utplukk av stedlige kontroller gjøres risikobasert. Det er noen kvalitative momenter når det kommer til utplukk av foretak for kontroll, men liten systematisk eller metodisk tilnærming til dette. Utplukk over tid er mer tilfeldig enn risikobasert. Det er lite fokus på mulig driftsfelleskap. Det har vært gjort en vurdering tidligere, men lite løpende vurdering av dette vilkåret.

Krav/føringer: Rundskriv 2016-22 pkt. 6.2

Kommunene må prioritere kontrollressursene sin mot søknader hvor det er størst risiko for feil. Utplukket av søknader til stedlig kontroll må derfor gjøres på grunnlag av en risikovurdering.

Risikobasert utplukk innebærer at kommunen må vurdere sannsynlighet for at det kan være feil i opplysninger i søknaden, og mulige konsekvenser de kan få for utbetaling av tilskuddet.

Kommunene skal dokumentere hvilke vurderinger som ligger til grunn for utvalget av søknader til stedlig kontroll og de prioriteringer som er gjort. Slik dokumentasjon kan for eksempel være interne arbeidsdokument eller risikoverktøy.

6.2.1 Prioriterte risikoområder ved stedlig kontroll

Landbruksdirektoratet ber kommunen prioritere kontroll av foretak der det er risiko for at foretakene samarbeider og søker om tilskudd til samme produksjon, og som ikke har oppgitt at de er i driftsfelleskap den aktuelle søknadsomgangen. All husdyrproduksjon regnes som samme type produksjon.

Fylkesmannens vurdering: For å oppfylle kravene som stilles må forholdene rundt produksjonstilskudd som er spesielle for Sirdal belyses. Samtidig må de ulike delene av produksjonstilskuddet vektas med hensyn til sannsynlighet for feil og konsekvens av feilene. Sammen vil dette gi et grunnlag for å gjøre en metodisk tilnærming til hvilke type foretak som har en høyere risiko for feil enn andre. Lokal kjennskap vil også spille en stor rolle. Vi oppfatter at kommunen ikke har gjort noen spesiell risikovurdering av ordningen eller enkelte deler av den. Eventuelle vurderinger er heller ikke dokumentert. Utplukket til stedlig kontroll fremstår derfor noe tilfeldig.

Kommunen må ha et bevisst forhold til særlige risikoområder, herunder driftsfelleskap. Dette har vært et gjennomgående tema over flere år, og kommunen må gjøre en løpende vurdering av de faktorer som kan spille inn her. Vi oppfatter etter kontrollen at det ikke er gjort noen løpende vurdering av mulige driftsfelleskap.

Funn 5: Kommunen har i liten grad tatt inn over seg aktsomhetskravet som påhviler søker

Merknad: Kommunen bør kommunisere og praktisere et tydeligere skille mellom feilopplysninger inngitt/oppstått med aktsomhet (god tro) kontra grad av uaktsomhet eller forsett. Dette skillet må ha sitt utgangspunkt i rundskrivet hvor det blant annet stilles et høyt aktsomhetskrav for foretakene som søker tilskudd. Avkortning er hovedregel når det som minimum konstateres simpel uaktsomhet.

Faktiske forhold: Kommunen har i de tre søknadsomgangene for 2015–2016 (januar til januar) ikke kommet til at noen av feilopplysningene eller enderingene skal ha konsekvens ved at søkere blir avkortet i tilskuddet. Under intervjuet med saksbehandler ble ulike sider av aktsomhetskravet for søker belyst. Kommunens utgangspunkt er tillitt til at de opplysningene som ligger i søknaden i utgangspunktet ikke er ment for å være feilopplysninger for å oppnå høyere tilskudd. Videre er det slik at feilopplysningene som er korrigert ikke har vært vurdert som uaktsomme for søker og dermed har ikke tilskuddet

vært avkortet. I intervjuet kommer det også frem at vurderingene om avkortning generelt er vanskelige.

Krav/føringer: Rundskriv 16/21 kapittel 12. Avkortning ved feilopplysninger og fristoversittelse

I forskriften § 12 heter det:

Dersom foretaket uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger i søknaden som har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskuddet for seg selv eller andre, kan hele eller deler av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket avkortes.

Tilskuddet kan også avkortes dersom foretaket ikke overholder de frister som kommunen, fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 10.

Bestemmelsen regulerer avkortning av tilskudd ved feilopplysninger. Avkortning innebærer at man foretar en reduksjon i tilskuddet foretaket i utgangspunktet oppfylte vilkårene for å motta. En eventuell avkortning kommer i tillegg til oppretting av de uriktige opplysningene i søknaden, eller den effekt opplysningene har hatt på utbetalingen.

Avkortning forutsetter at feilutbetalingen skyldes at søker uaktsomt eller forsettlig har gitt feil opplysninger, og at det er de uriktige opplysningene som medfører eller kunne ha medført en urettmessig utbetaling av tilskudd. Ved simpel uaktsomhet burde søker ha forstått at opplysningene var uriktige, mens grov uaktsomhet krever at søkeren måtte ha forstått at opplysningene var uriktige. Det kan bare konstateres forsett der søkeren har forstått at opplysningene var uriktige. I alle situasjonene er det således forhold knyttet til søkeren som har ført til at tilskuddet ikke var berettiget.

Det er et overordnet mål å sikre forsvarlig forvaltning av fellesskapets midler. Risikoen for avkortning skal skjerpe søkerens aktsomhet ved utfylling og innlevering av søknad. Det er derfor rimelig at den som klanderverdig tilegner seg høyere tilskudd enn berettiget, må regne med at hele eller deler av tilskuddet avkortes. Hensikten med bestemmelsen er å bidra til at tilskuddsmottakerne opptrer innenfor det fastsatte regelverket. Den har ikke et pønalt formål. Tilskuddsmottakerne etter forskriften er selvstendig næringsdrivende og det stilles derfor strenge krav til aktsomheten. Mottaker vil derfor sjelden være i aktsom god tro om feilutbetalinger, selv om det kan tenkes eksempler på dette. For eksempel kan beløpet avvike så lite fra det som er riktig at mottakeren ikke kan klandres for ikke å ha reagert. Bestemmelsen rammer også den som gjennom feilopplysninger i sin søknad har eller ville dannet grunnlag for en urettmessig utbetaling av tilskudd til andre foretak (medvirkningsansvar), for eksempel ved å ikke opplyse om at foretaket er i driftsfellesskap, selv om foretaket ikke selv har fordel av feilopplysningen.

I annet punktum fremgår det at tilskuddet kan avkortes dersom foretaket ikke overholder de frister som kommunen, fylkesmannen eller Landbruksdirektoratet har satt for å kunne utføre sine kontrolloppgaver i medhold av § 10.

*Bestemmelsen er utformet som en "kan"-bestemmelse, men det klare utgangspunktet er at det **skal** avkortes dersom søker minst har vært uaktsom ved inngivelse av feilopplysninger, og dette har medført eller kunne medføre en merutbetaling. Forvaltningen plikter i alle tilfeller å vurdere avkortning.*

Rundskriv 16-22 Kapittel 10.5 Avkorting

Vi viser her kun til deler av rundskrivets omtale av avkorting som finnes i kapittel 10.

10.5.3 Kommunen må vurdere avkorting

Kommunen skal vurdere avkorting i alle tilfeller hvor foretak har gitt feilopplysninger som kunne ført til urettmessig merutbetaling av tilskudd, jf. § 12 i forskrift om produksjonstilskudd. Saken skal være tilstrekkelig opplyst før kommunen fatter vedtak, jf. forvaltningsloven § 17. Kommunen skal derfor varsle søkeren på forhånd om hvorfor grunnlaget for tilskudd endres og at tilskuddet kan bli avkortet. Søkeren må få mulighet til å uttale seg, før kommunen fatter vedtak.

Selv om § 12 sier at tilskuddet kan avkortes, skal avkorting være hovedregelen der det er gitt feilopplysninger som ville gitt en urettmessig merutbetaling av tilskudd. Dette gjelder uavhengig av skyldgrad hos søker. Skyldgraden er likevel avgjørende for hvor stor avkorting skal være.

Å opplyse saken gjelder uansett om kommunen avkorter tilskuddet eller ikke. Manglende utredning/opplysning av saken kan føre til at vedtaket blir ugyldig. Saker som ikke er tilstrekkelig opplyst før fristen for å registrere avkorting før sentral utbetaling, må kommunen stoppe og behandle manuelt.

10.5.5 Retningslinjer for hvor mye som skal avkortes ved feilopplysninger

Det er ingen faste satser for hvor stort avkortingsbeløpet skal være. Som en retningslinje for beregning av avkortingsbeløpet oppstilles følgende utgangspunkt:

- *Der en feilopplysning er gitt **simpel uaktsomt**, dvs. at søker burde ha forstått at opplysningen han ga kunne føre til at han fikk en urettmessig utbetaling, kan det legges til grunn en standardisert avkortingsnorm. I det faktisk berettigede tilskudd trekkes det fra et beløp tilsvarende den merutbetaling feilopplysningen i søknaden ville medført.*
- *Der en feilopplysning er gitt **grovt uaktsomt** eller **forsettelig** ligger avkortingsnormen fra 60 – 100 % av det samlede tilskuddet som tilfaller foretaket. Det er **graden av utvist skyld** hos søker som er vurderingstemaet for avkorting.*
- *At en feilopplysning er inngitt **grovt uaktsomt** innebærer at søker har opptrådt særlig klanderverdig og måtte vite at opplysningen var feil.*
- *At en feilopplysning er inngitt **forsettelig** innebærer at søker med viten og vilje har oppgitt feil opplysning for å oppnå en større tilskuddsutbetaling.*

Kommunen må alltid vurdere hva som er rimelig og forholdsmessig i hvert tilfelle. Avkortingsbeløp kan settes både høyere og lavere enn hva som følger over, ut fra forhold ved den enkelte sak. Retningslinjene er ment til hjelp for det skjønnsette kommunen skal utvise, og er ikke en standard for avkorting. Avkortingsbeløpet kan aldri utgjøre mer enn 100 prosent av foretakets tilskudd for den akutte søknadsomgangen, og kan derfor ikke overføres til etterfølgende søknadsomganger.

Fylkesmannens vurdering: Kommunen vurderer ved feilopplysning hvert enkelt tilfelle, og oppfyller i dag de krav som stilles til dette. Vurderingene kommer dessuten tydeligere

frem og er en forbedring fra tidligere søknadsomganger. Vi konstaterer at kommunen ikke har kommet til avkortning i noen av sakene de siste tre søknadsomgangene, men vi har ikke gått detaljert inn i enkeltsakene og legger heller ikke til grunn av at vurderingene er feil. Det er imidlertid uklart når vi kan forvente at kommunen kommer til avkortning. Per i dag kan det synes som denne terskelen ligger høyt og over det nivået som rundskrivet legger opp til. Det er derfor grunn til å fremheve endringene og presiseringene som har kommet i rundskrivene som omhandler produksjonstilskudd. Et klart utgangspunkt er at det skal stilles et høyt aktsomhetskrav til foretak som søker tilskudd. Kommunen må være oppmerksom på at hovedregelen ved feilopplysninger fra og med simpel uaktsomhet fra søker, er avkortning. Helhetsinntrykket vårt er at kommunen per i dag legger terskelen for avkortning for høyt.

Funn 6: Rettinger av søknadsopplysninger er ikke alltid dokumentert i WESPA

Merknad: Ved siste søknadsomgang er alle rettinger dokumentert i WESPA. Et ev. avvik fra tidligere omganger synes derfor å være dekket ved at ny saksbehandler er tydelig på denne rutinen. Vi gjør i denne forbindelse oppmerksom på viktigheten av at dette videreføres i fremtidig rutine da dette har stor betydning for sporbarhet og rolledeling mellom kommune og søker.

Faktiske forhold: Av søknadsomgangen for august 2015 er det flere rettinger på søknadene som ikke kan spores ved kommentarer i WESPA. Noen rettinger er kommentert, mens andre ikke kan spores. For søknadsomgangen i januar 2016 er det imidlertid tydelig at alle rettinger blir dokumentert i WESPA.

Krav/føringer: Rundskriv 2016-22 pkt. 5.1.8.

Kommunen skal alltid bruke kommentarfeltet i WESPA til å forklare hvorfor rettinger er gjort.

Fylkesmannens vurdering. Vi konstaterer at sporbarheten i enkelte saker fra 2015 er dårlig. Kommunen påtar seg ved disse tilfellene en risiko som er helt unødvendig. Sett i sammenheng med andre funn er manglende sporbarhet å betrakte som et avvik. Imidlertid er det tydelig at praksisen er endret fra søknadsomgangene i 2016. Ny saksbehandler har dokumentert alle rettinger, og Fylkesmannen vil kun understreke rutinen for rettinger av søknadsopplysninger. Det er viktig at ikke bare rettinger blir rene henvisninger til dato og kommunikasjonsmedium (telefon, e-post, SMS etc.), men at det fremkommer *hvorfor* rettinger er gjort.